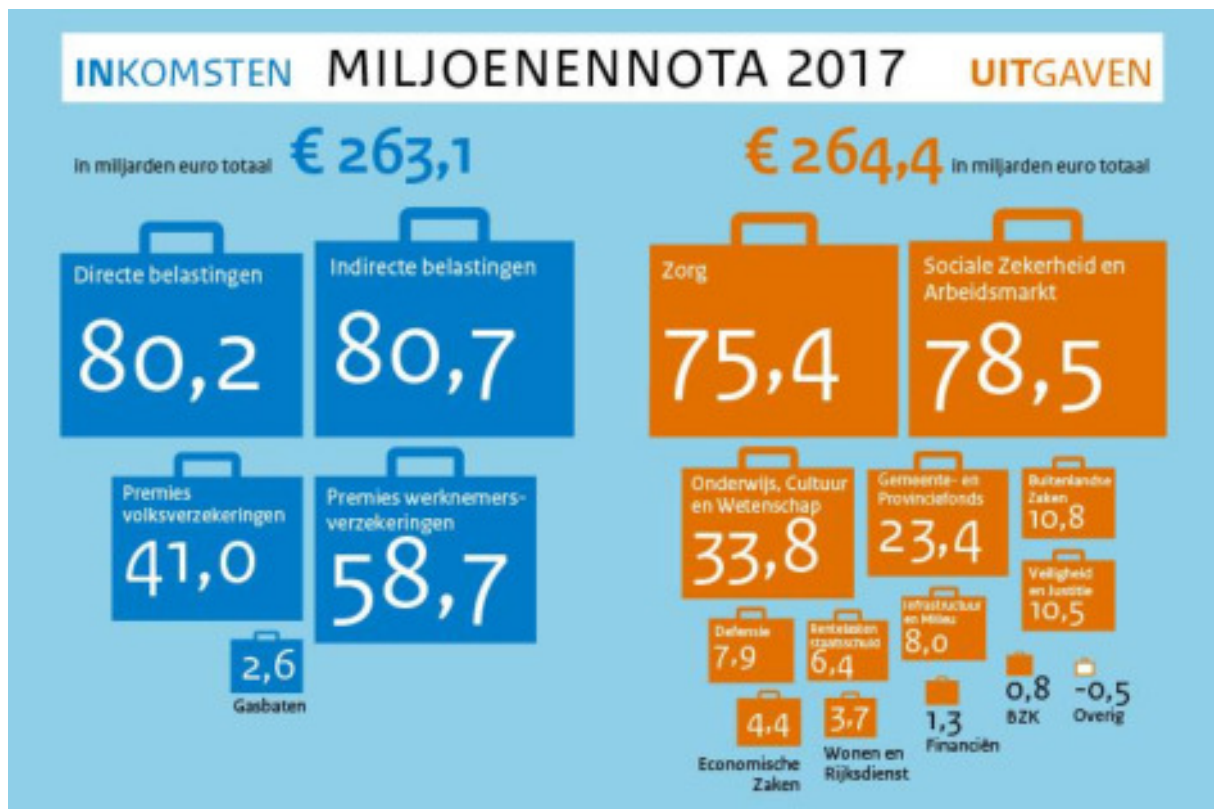

Samenvatting Miljoenennota, Belastingplan 2017 en andere fiscale voorstellen en wetten

Minister van Financiën Jeroen Dijsselbloem heeft op Prinsjesdag in de Tweede Kamer de Miljoenennota aangeboden, met daarin de plannen van het kabinet voor volgend jaar. Wat zijn de maatregelen die in de Miljoenennota en in het Belastingplan staan?

We hebben de belangrijkste maatregelen voor u op een rij gezet.

Wilt u zelf alle maatregelen doorlezen, dan verwijzen wij u naar [het Prinsjesdagdossier](#) op de website van Rijksoverheid.

Ruimte en financiering voor innovatieve bedrijven

Nederland staat er volgens het kabinet economisch goed voor. In 2015 groeide onze economie met 2% en de export, consumptie en het vertrouwen nemen toe. Nederland is een van de vijf innovatieleiders in Europa (European Innovation Scoreboard, Europese Commissie) en staat wereldwijd in de top van de meest concurrerende economieën (Global Competitiveness Report, World Economic Forum). Om die positie vast te houden en te zorgen voor een stabiel investerings- en vestigingsklimaat, zet het kabinet zich verder in voor innovatieve en snelgroeiende bedrijven. Zo komt er vanaf 2017 extra budget voor onderzoek en ontwikkeling via de WBSO beschikbaar. De regeling focust ook komend jaar op het innovatief MKB dat wil doorgroeien.

Tegelijkertijd werken in het nieuwe StartupDelta2020-programma Nederlandse innovatiehubs, zoals de regio's Eindhoven en Twente, samen met ondernemers en de overheid aan een klimaat waarin startende ondernemers succesvol zijn. Het doorgroeien van een startend bedrijf tot scale-up heeft daarbij bijzondere aandacht. Per 2017 komt 50 miljoen euro beschikbaar voor een meer gunstige gebruikelijk-loonregeling voor eigenaren en voor een regeling om samen met private investeerders te investeren in startups en het mkb. In 2017 wordt ook de kabinetsdoelstelling om de gelddruk voor bedrijven, burgers en professionals met 2,5 miljard euro te verminderen gerealiseerd. Het kabinet zal blijven inzetten op wet- en regelgeving die ruimte geeft voor innovatie, ondernemerschap en duurzame groei.

Duurzame, betrouwbare en betaalbare energievoorziening

Het verduurzamen van de energievoorziening is een belangrijke doelstelling van het kabinet. Om de toekomst van ons energiebeleid vorm te geven is in 2016 een energiedialoog gehouden die komend jaar voortvloeit in de Energieagenda. In deze agenda worden de lijnen uitgezet voor het energiebeleid voor de langere termijn, na 2023. In 2017 zal gestart worden met de uitvoering van de acties uit de Energieagenda. Ook wordt aangegeven op welke manier, en op welke terreinen, de energiedialoog wordt voortgezet.

De uitvoering van het Energieakkoord gaat onverminderd door. Met de SDE+-regeling die is bedoeld voor nieuwe duurzame energietechnieken is in 2016 een stevige impuls gegeven aan het bereiken van de doelen. Dit jaar is daarmee in totaal 9 miljard euro subsidie beschikbaar voor projecten binnen deze regeling. In 2017 vindt er opnieuw een tender Wind op Zee plaats en wordt de innovatiekavel voor Wind op Zee aanbesteed. Daarnaast zal komend jaar ook het subsidiebudget voor de Demonstratieregeling Energie-innovatie (DEI) groeien naar 41 miljoen euro. Met deze regeling worden energie-innovaties ontwikkeld die potentie hebben voor verkoop in het buitenland of voor de Nederlandse economie.

Landbouw van wereldniveau

Nederland is de tweede exporteur van agrarische producten wereldwijd en onze land- en tuinbouw levert producten van zeer hoge kwaliteit. Met een volume van bijna 90 miljard euro draagt dit voor 21 procent bij aan de totale Nederlandse goederenexport. Die omvang groeit nog steeds. Ook wordt de agrarische sector steeds duurzamer. Ook in 2017 zal aan de

acties verduurzaming gewasbescherming gewerkt worden, in het kader van 'Gezonde groei, duurzame oogst'.

Op 1 januari 2017 wordt een stelsel van fosfaatrechten voor de melkveehouderij ingevoerd. Dat regelt dat de in Nederland geproduceerde hoeveelheid fosfaat - als bestanddeel van mest - weer onder het Europese maximum komt, en blijft. Het inkrimpen van de melkveestapel is daarbij onvermijdelijk. Vanaf 2017 mogen melkveehouders alleen melkvee houden als zij over voldoende fosfaatrechten beschikken.

Belastingplan

Het gaat na een aantal moeilijke jaren weer beter met de Nederlandse economie. Dit betekent niet dat alle problemen nu zijn opgelost. Het kabinet blijft zich inzetten om alle Nederlanders te laten profiteren van het economisch herstel, het belastingstelsel moet en kan eenvoudiger en de aanpak van belastingontwijking blijft aandacht vragen. Daarom gaat het kabinet door op de ingeslagen weg: het kabinet brengt de koopkracht in evenwicht, vereenvoudigt waar mogelijk en gaat ongewenst gebruik van fiscale regels tegen.

Koopkracht

Vorig jaar heeft het kabinet ruimte gevonden om met het vijf miljard pakket de werkgelegenheid te bevorderen en de koopkracht te verbeteren. Ook dit jaar leidt het Belastingplan tot een evenwichtige verbetering van de koopkracht. Ouderen en jongeren, eenverdieners en tweeverdieners, gezinnen en alleenstaanden zijn in 2017 over het algemeen weer beter af dan in 2016. Ook bedrijven, en dan met name het midden- en kleinbedrijf, krijgen een steuntje in de rug doordat de eerste tariefschijf van de vennootschapsbelasting wordt verlengd.

Het koopkrachtpakket bestaat uit de volgende maatregelen:

- algemene heffingskorting + € 48;
- kindgebonden budget 1e en 2e kind + € 100;
- ouderenkorting + € 215;
- eindpunt 3e schijf +/- € 400;
- arbeidskorting +/- € 46;
- afbouwgrens arbeidskorting +/- € 1.500;
- verhoging zorgtoeslag;
- verhoging huurtoeslag.

Vereenvoudiging

Een tweede belangrijke doelstelling van het pakket Belastingplan 2017 is het belastingstelsel verder te vereenvoudigen. Dat is evenals vorig jaar een hele opgave. Vereenvoudigen dwingt tot het maken van keuzes, terwijl ingewikkelder maken – door bijvoorbeeld allerlei specifieke regelingen toe te voegen – ongemerkt vanzelf lijkt te gaan. Deze regelingen worden geïntroduceerd met de beste bedoelingen, maar vergroten in de toekomst de kans op incidenten rondom belastingen en toeslagen. Voor de Belastingdienst is het daarom noodzakelijk dat doorlopend wordt gewerkt aan het vereenvoudigen van het belastingstelsel. Dat komt ook overeen met de wens van burgers en bedrijven, die behoefte hebben aan begrijpelijke regels, waardoor kosten en frustratie bespaard worden. Het kabinet heeft daarom begin dit jaar iedereen de gelegenheid gegeven voorstellen te doen voor praktische vereenvoudigingen van het belastingstelsel. Een aantal van de ontvangen ideeën is

opgenomen in het pakket Belastingplan 2017, onder meer in het wetsvoorstel Fiscale vereenvoudigingswet 2017.

Belastingontwijking

Belasting betalen doet bijna niemand voor zijn plezier. Juist daarom is het belangrijk dat iedereen zijn bijdrage levert. Als enkelen door gebruikmaking van constructies geen of weinig belasting betalen, ervaart de rest dat als onrechtvaardig. Dit schaadt de belastingmoraal. Daarom zet het kabinet in het pakket Belastingplan 2017 stappen om belastingontwijking tegen te gaan. Belastingdruk is immers alleen te dragen als iedereen zijn deel bijdraagt. Zo neemt het kabinet maatregelen met betrekking tot arbitrage tussen box 2 en box 3, renteaftrek in de vennootschapsbelasting en de innovatiebox.

Maatregelen box 2-beleggen in vrijgestelde beleggingsinstellingen

Dit voorstel bestaat uit drie maatregelen voor vrijgestelde beleggingsinstellingen (vbi's).

1. Voortaan moet in box 2 worden afgerekend over de positieve aanmerkelijkbelangclaim (ab-claim) als een lichaam waarin de belastingplichtige een aanmerkelijk belang heeft de vbi-status verkrijgt. Door deze maatregel kan een ab-claim niet langer worden doorgeschoven naar het fiscaalvriendelijke regime van de vbi. Om anticipatie op deze maatregel te voorkomen, wordt voorgesteld deze maatregel met terugwerkende kracht tot en met Prinsjesdag 2016 in werking te laten treden.
2. Box 3-vermogen dat wordt ondergebracht in een vbi waarin de belastingplichtige een aanmerkelijk belang heeft, wordt niet alleen belast in box 2, maar blijft ook belast in box 3 als dit vermogen binnen achttien maanden weer terugkomt naar box 3. Door deze maatregel wordt de zogenoemde flits-vbi tegengegaan. Wel komt er een tegenbewijsregel zodat er geen dubbele belastingheffing plaatsvindt als de belastingplichtige aannemelijk kan maken dat er een zakelijke reden was om het vermogen binnen achttien maanden weer terug te halen naar box 3.
3. Het percentage van het forfaitaire rendement uit een vbi wordt automatisch gekoppeld aan het voor dat jaar geldende percentage van de hoogste schijf in box 3. Om te voorkomen dat belastingplichtigen als gevolg van deze wetswijziging vermogen gaan onderbrengen in een buitenlands beleggingslichaam waarvan geen of nauwelijks winstbelasting wordt geheven in plaats van in een vbi, wordt voorgesteld de hiervoor beschreven maatregelen ook te laten gelden voor vermogen dat in een dergelijk buitenlands beleggingslichaam wordt ondergebracht.

Beperking reikwijdte toerekeningsstop APV's

Voorgesteld wordt om de reikwijdte van de toerekeningsstop te beperken door deze alleen nog te laten gelden voor bezittingen en schulden alsmede opbrengsten en uitgaven van het afgezonderde particuliere vermogen (APV) ter zake waarvan blijkt dat die tot het vermogen, onderscheidenlijk de winst, van een onderneming van dat APV behoren, voor zover blijkt dat de winst uit deze onderneming in de staat of in de staten waarin deze wordt gedreven, is onderworpen aan een belasting naar de winst. Het begrip onderneming wordt uitgebreid met werkzaamheden als bedoeld in artikel 4, onderdeel b, van de Wet vennootschapsbelasting 1969. Het gaat hierbij om pensioen-, lijfrente- en specifieke kapitaalverzekeringsactiviteiten

ter verzorging van (gewezen) werknemers.

Flankerend aan dit voorstel zullen, voor de situaties waarin de toerekeningsstop niet van toepassing is, in het Besluit voorkoming dubbele belasting 2001 (Bvdb 2001) aanvullende voorkomingsregelingen worden getroffen om bij de Nederlandse belastingheffing van de inbrenger rekening te houden met daadwerkelijk in het buitenland door de APV betaalde belasting. Bij de maatregel wordt ook overgangsrecht vastgesteld.

De aandelen die tot inwerkingtreding van de maatregel in een APV zijn ondergebracht waarvoor een toerekeningsstop van toepassing was, en na inwerkingtreding niet meer, gaan vanaf die datum behoren tot een aanmerkelijk belang van de inbrenger.

Als gevolg daarvan zal een verkrijgingsprijs moeten worden vastgesteld. Het overgangsrecht regelt dat de verkrijgingsprijs wordt vastgesteld op de historische verkrijgingsprijs van de inbrenger vóór de inbreng in het APV. De verkrijgingsprijs kan worden verhoogd (waardoor de belastingclaim kleiner wordt) met de waarde van de aandelen waarover in het buitenland een soortgelijke aanmerkelijkbelangheffing wordt betaald.

Wijziging van enkele specifieke renteaftrekbeperkingen

De overnameholdingbepaling wordt op een aantal punten aangepast:

1. de berekeningssystematiek van de overnameholdingbepaling wordt aangescherpt voor het geval een overnameschuld door middel van een zogeheten 'debt-push down' naar het niveau van de overgenomen vennootschap wordt verplaatst;
2. de termijn van zeven jaar, waarbinnen de mogelijkheid om rente af te trekken met betrekking tot de overnamefinanciering moet worden afgebouwd van ten hoogste 60% van de verkrijgingsprijs naar ten hoogste 25% van de verkrijgingsprijs wordt nader aangescherpt door te regelen dat deze termijn niet opnieuw gaat lopen na een interne verhangings;
3. het overgangsrecht wordt in een specifieke situatie niet toegepast, waardoor wordt voorkomen dat in die situatie oude financieringen blijven meelopen onder het overgangsrecht en de overnameholdingbepaling niet wordt toegepast. Ook leidt het voorstel tot een aanpassing in de renteaftrekbeperking van art. 10a Wet op de vennootschapsbelasting 1969:
4. het criterium van een samenwerkende groep wordt wettelijk vastgelegd, waardoor zulke structuren beter kunnen worden bestreden. Het criterium wordt in de wettekst niet nader ingevuld. Wel worden de praktijk in de memorie van toelichting enkele handvatten geboden.

Verlenging van de eerste tariefschijf van de vennootschapsbelasting

De eerste tariefschijf van de vennootschapsbelasting van 20% wordt verlengd:

- in 2018 van € 200.000 naar € 250.000;
- in 2020 van € 250.000 naar € 300.000; en
- in 2021 van € 300.000 naar € 350.000.

Minimumloon om start-up te helpen

Directeur-grotaandeelhouders van een innovatieve start-up kunnen straks ook alleen het wettelijk minimumloon verdienen zodat zij meer geld overhouden om te groeien. Op dit moment moeten dga's wettelijk meer verdienen. De regeling geldt voor DGA's van bedrijven die speur- en ontwikkelingswerk verrichten en starter zijn voor de toepassing van afdrachtsvermindering. Startende bv's kunnen de regeling gebruiken zonder eerst met de Belastingdienst te overleggen. De wijziging gaat naar verwachting in per 1 januari 2017.

De regeling beoogt innovatieve start-ups te stimuleren door toe te staan dat het gebruikelijk loon gedurende de eerste drie jaar op ten hoogste het minimumloon wordt gesteld. Om daarvoor in aanmerking te komen, moet de startup beschikken over een S&O-verklaring voor starters. Er geldt een antimisbruikbepaling bij voortzetting van de onderneming. De S&O-verklaring voor starters wordt afgegeven door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Het gaat naar verwachting om ongeveer 1500 start-ups.

Betalingsregelingen Belastingdienst worden samengevoegd

De twee betalingsregelingen van de Belastingdienst (voor belastingschuld en voor toeslagschuld) worden vervangen door een regeling. Bedrijven moeten schulden aan de Belastingdienst straks binnen 12 maanden terugbetalen. Ondernemers bepalen zelf in hoeveel termijnen zij dat doet, maar per keer moet minstens € 50 betaald worden. Wanneer de schuld niet binnen een jaar betaald wordt, moeten bedrijven zelf direct een 'maatwerkregeling' aanvragen. Hierbij kijkt de Belastingdienst naar de persoonlijke situatie van de ondernemer(s). Bedrijven moeten binnen maximaal 2 jaar de schulden voldoen. De wijziging gaat naar verwachting in per 1 januari 2019.

Vereenvoudiging procedure oninbare vordering

Wanneer een klant een factuur niet of maar gedeeltelijk betaalt, bijvoorbeeld bij een faillissement, dan heeft de ondernemer btw aan de Belastingdienst betaald die hij niet ontvangen heeft. Ondernemers kunnen deze btw terugvragen, maar het duurt nu lang voor zij die terugkrijgen. Straks ziet de Belastingdienst een vordering als oninbaar als de vergoeding een jaar na het opeisbaar worden nog niet is betaald. De regeling geldt ook als een andere ondernemer de vordering heeft overgenomen. De regeling geldt ook voor milieubelastingen.

Wordt de vergoeding later toch nog geheel of gedeeltelijk ontvangen? Dan moet de ondernemer de belasting daarover weer op aangifte betalen. Het is nog onbekend wanneer deze regeling ingaat.

Teruggaaf dividendbelasting voor niet-ingezetenen en heffingvrij vermogen voor buitenlands belastingplichtigen

Voor buitenlandse aandeelhouders met aandelen in Nederlandse vennootschappen of Nederlandse bedrijven met buitenlandse aandeelhouders wordt een teruggaafregeling in de dividendbelasting geïntroduceerd. Buitenlandse aandeelhouders kunnen alleen dividendbelasting terugkrijgen als zij meer hebben betaald dan wanneer zij Nederlandse aandeelhouders zouden zijn. En als zij in eigen land de in Nederland betaalde dividendbelasting niet kunnen verrekenen. De wijziging gaat naar verwachting in per 1 januari 2017.

Het voorstel codificeert het beleidsbesluit van 25 april 2016, nr. DGB 2016/1731M, waarin naar aanleiding van een arrest van het Europese Hof van Justitie het volgende is goedgekeurd:

- een niet-ingezeten aandeelhouder met portfolio aandelen kan een verzoek om teruggaaf van dividendbelasting doen indien blijkt dat hij meer dividendbelasting betaalt dan een ingezeten aandeelhouder aan inkomsten- of vennootschapsbelasting betaalt over het dividend van zijn portfolio aandelen;
- bij niet kwalificerende belastingplichtigen met box 3-inkomen wordt het heffingvrije vermogen in aanmerking genomen bij de vergelijking van de belastingdruk, voor zover daar nog geen rekening mee was gehouden in de inkomstenbelasting.

Verruiming definitie bouwterrein voor btw

Een aangekocht terrein bebouwen? Straks is voor de toepassing van de btw wettelijk eerder sprake van een bouwterrein. Bij de levering van een bouwterrein is 21% btw verschuldigd en geldt vrijstelling voor de overdrachtsbelasting. Bij grondaankopen die geen bouwterreinen zijn, wordt 6% overdrachtsbelasting betaald en geldt een vrijstelling voor de btw. Ingangsdatum is naar verwachting 1 januari 2017.

De Europese btw-richtlijn kent een ruimere definitie van het begrip bouwterrein dan de Nederlandse wet. In Nederland zijn er daarmee kavels en percelen grond die op basis van de Nederlandse bepaling niet als bouwterrein kwalificeren, maar op grond van de EU-richtlijn wel. Belastingplichtigen kunnen indien gewenst een beroep doen op de btw-richtlijn en uitgaan van een btw-belaste levering van een bouwterrein. De wettelijke bepaling in de omzetbelasting wordt met het voorstel richtlijnconform gemaakt.

Wijziging belastingvoordeel speur- en ontwikkelingswerk

Voor bedrijven die doen aan speur- en ontwikkelingswerk worden de eisen aangepast om voor een belastingvoordeel (innovatiebox) in aanmerking te komen.

- Besteedt de onderneming speur- en ontwikkelingswerk uit aan andere bedrijfsonderdelen? De winst die samenhangt met dit werk komt niet in aanmerking voor een belastingvoordeel.
- Bedrijven komen alleen nog voor de innovatiebox in aanmerking als ze innovatieve activiteiten in Nederland ontwikkelen.
- Octrooien (en vergelijkbare rechten) en programmatuur komen straks in aanmerking voor de innovatiebox.
- Voor de toegang tot de innovatiebox moeten bedrijven over een S&O-verklaring beschikken.

Het wetsvoorstel wijzigt de innovatiebox op de volgende onderdelen:

- nexusbenadering als aanvullend substancecriterium (artikel 12b);
- toegang tot de innovatiebox (artikel 12ba);
- kwalificerende voordelen (artikel 12bb e.v.);
- administratieverplichting (artikel 12bf); en
- inwerkingtreding en overgangsrecht (artikel 34d e.v.)

Wijziging btw-vrijstelling voor watersportorganisaties

In februari 2016 heeft het Europese Hof van Justitie uitspraak gedaan over de in Nederland toegepaste btw-vrijstelling voor het verhuren van berg- en ligplaatsen door niet-

winstbeogende watersportorganisaties. Het arrest leidt tot aanpassing van deze vrijstelling op twee onderdelen:

1. de vrijstelling voor de verhuur van berg- en ligplaatsen van vaartuigen geldt alleen voor ligplaatsen die worden verhuurd aan gebruikers die sport beoefenen terwijl de verhuur nauw samenhangt en onontbeerlijk is voor de beoefening van die sport;
2. de vrijstelling kan niet meer worden uitgesloten voor de niet-winstbeogende watersportorganisatie die een of meer personen in dienstbetrekking heeft die specifieke werkzaamheden uitvoeren voor vaartuigen dan wel voor de terbeschikkingstelling van berg- en ligplaatsen.

Exportheffing afvalstoffenbelasting

In het Belastingplan 2015 is geregeld dat (met terugwerkende kracht) per 1 juli 2015 een heffing wordt ingevoerd voor afvalstoffen die buiten Nederland worden gebracht om daar te worden verbrand. De regeling is Europeesrechtelijk niet houdbaar, omdat is gebleken dat niet voorkomen kan worden dat onder omstandigheden meer belasting wordt geheven voor in een ander EU-land verwerkte afvalstoffen dan het geval zou zijn geweest bij vergelijkbare verwerking in Nederland. Voorgesteld wordt om het nihil tarief toe te passen bij de exportheffing bij de afvalstoffenbelasting.

Verhoging tarief afvalstoffenbelasting

De budgettaire derving voor het vervallen van de exportheffing voor afvalstoffen wordt binnen het Belastingplan 2017 gedekt door het tarief van de afvalstoffenbelasting met ingang van 1 januari 2017 te verhogen met € 1,15.

Minimumloon naar 21 jaar

Het minimumjeugdloon wordt in stappen afgeschaft vanaf 21 jaar. Nu geldt het minimumloon (WML) vanaf 23 jaar; dit wordt straks eerst 22 en daarna 21 jaar. Het loon van jongeren van 18, 19 en 20 jaar stijgt mee om te voorkomen dat leeftijd een rol kan spelen bij het aannemen van mensen. Naar verwachting wordt de maximumleeftijd voor het jeugdloon 22 jaar in 2017 en 21 jaar in 2019.

Stukloonbepaling verandert

Betaling op basis van stukloon blijft mogelijk, maar werknemers verdienen straks tenminste het minimumloon.

Compensatie werkgever voor transitievergoeding na langdurige ziekte

Bij ontslag van een werknemer die langer dan 2 jaar ziek is, betaalt de ondernemer de transitievergoeding. De ondernemer wordt daarbij door UWV gecompenseerd met geld uit het Algemeen werkloosheidsfonds (Awf). Sluit het bedrijf vanwege pensioen of langdurige ziekte van de ondernemer? Ook dan verzorgt UWV de vergoeding aan de werknemers uit het Awf. Daarnaast vereenvoudigt UWV de procedure van ontslag en dossier. Wanneer de wijziging ingaat, is nog niet bekend.

Loonkostenvoordeel voor werknemer met laag inkomen

Er komt een nieuw systeem van loonkostenvoordelen. Deze nieuwe premiekortingen voor werkgevers moeten het eenvoudiger maken om ouderen en mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Daarnaast maakt het lage-inkomensvoordeel (LIV) het

straks goedkoper om medewerkers met een inkomen tot 120% van het minimumloon in dienst te nemen en houden. Door deze financiële bijdrage blijven de loonkosten laag zonder dat de werknemer salaris inlevert.

Het Wetsvoorstel tegemoetkomingen loondomein (Wtl) gaat in fases in. Het lage-inkomensvoordeel wordt naar verwachting ingevoerd in 2017. Naar verwachting gaan de overige loonkostenvoordelen gelden in 2018.

Uitzondering ketenbepaling seizoenswerk

De regels voor flexwerk zijn veranderd per 1 juli 2016. In het seizoenswerk (zoals horeca en land- en tuinbouw) mogen ondernemers na 3 maanden een nieuw contract geven. Eerder gold nog dat werknemers na een opeenvolging van 3 contracten een vast contract moeten krijgen, tenzij een tussenpoos van 6 maanden genomen werd. Het verkorten van de termijn wordt afgesproken bij cao.

Vergoeding voor affectieschade bij ongeval

Nabestaanden van slachtoffers die ernstig en blijvend letsel oplopen of overlijden door een gebeurtenis waarvoor een ander aansprakelijk is, hebben straks recht op een vergoeding. Bijvoorbeeld bij een bedrijfsongeval. Als naasten gelden de partner van het slachtoffer, de kinderen en ouders. De vergoeding wordt, afhankelijk van de situatie, tussen de € 12.500 en 20.000, te betalen door de aansprakelijke partij. Deze maatregel geldt voor alle bedrijven en gaat naar verwachting in 2017 in.

Invoering fosfaatrechten voor melkveehouderij

Voor elk melkveebedrijf wordt straks een maximaal per jaar te produceren hoeveelheid fosfaat vastgesteld. Deze vastgestelde productie krijgt het bedrijf toegekend in de vorm van een hoeveelheid fosfaatrechten. Deze rechten worden toegekend op basis van het aantal gehouden koeien op 2 juli 2015. Ontvangen fosfaatrechten zijn verhandelbaar met andere agrariërs. Deze maatregel gaat naar verwachting op 1 januari 2017 in.

Nieuwe regels faillissement

De Faillissementswet wordt aangepast:

- U kunt als onderneming in financiële problemen de rechter vragen een stille bewindvoerder te benoemen. De stille bewindvoerder geeft u advies en begeleiding in de omgang met uw schuldeisers. Om een faillissement te voorkomen helpt de stille bewindvoerder u bij het vinden van een oplossing voor de financiële problemen.
- Ook buiten faillissement wordt een dwangakkoord mogelijk. Ondersteunt de grote meerderheid van de schuldeisers een doorstart? Dan kan een enkele of een minderheid van schuldeisers of aandeelhouders deze niet blokkeren.
- Pre-pack wordt mogelijk. Hierbij maakt de rechter voor een mogelijk faillissement bekend wie de curator wordt. U kunt dan met de toekomstig curator een eventuele doorstart na het faillissement voorbereiden.
- Er komen verschillende mogelijkheden om doorstart van noodlijdende bedrijven makkelijker te maken.
- De curator krijgt een sterkere informatiepositie. Degene die failliet gaat krijgt namelijk een algemene informatie- en medewerkingsplicht tegenover de curator. Daarnaast

wordt fraudebestrijding een wettelijke taak van de curator. Ziet u als curator mogelijke onregelmatigheden in een faillissement? Dan moet u dat melden bij de rechter-commissaris.

- De faillissementsprocedure wordt eenvoudiger. Bijvoorbeeld door het elektronisch berichtenverkeer en de mogelijkheden van internet beter te benutten.
- De aanpak van faillissementsfraude wordt aangescherpt en verbeterd.

Meer informatie over de voorgestelde aanpassingen leest u in het Wetgevingsprogramma Herijking Faillissementsrecht.

Wettelijke regeling mediation

Er komt een wettelijke regeling om mediation te professionaliseren en het gebruik ervan in het bestuursrecht, het belastingrecht en het burgerlijk recht te bevorderen.

Er komt een register voor mediators. Alleen als u voldoet aan onder andere bepaalde ervarings- en opleidingseisen kunt u zich in het register inschrijven. Bent u ingeschreven? Dan krijgt u de wettelijk beschermde titel van beëdigd mediator. U moet een eed afleggen voor de rechtbank.

Digitalisering en vereenvoudiging rechtspraak

Ondernemers moeten straks digitaal procederen bij de civiele rechter en bestuursrechter. Zij mogen geen papieren stukken meer indienen. De rechtspraak wordt toegankelijker en sneller door eenvoudiger procedures en digitalisering. Ondernemers krijgen hiervoor een digitaal dossier op 'Mijn Zaak' op het [Digitaal loket rechtspraak](#). Zij starten een procedure met een digitaal formulier, dat ingediend moet worden met DigiD of [eHerkenning](#).

In civiele zaken staat de mondelinge behandeling centraal. Er komt een nieuwe [basisprocedure](#):

- schriftelijke ronde (indienen van een eis en indienen van een reactie door de wederpartij);
- mondelinge behandeling;
- uitspraak.

Extra stappen zoals re- en dupliek of pleidooi zijn niet langer standaard onderdeel van de procedure.

In civiele zaken vervalt het onderscheid tussen dagvaardingsprocedures en verzoekschriftprocedures. Als u de procedure start, maakt u uw eis of verzoek bekend bij het gerecht. Als er een wederpartij is, moet u die op de hoogte stellen van de procedure.

Er komt een [eenvoudige, digitale procedure](#) voor civiele zaken in hoger beroep en cassatie. De procedure in hoger beroep begint straks met 1 inleidend document, de procesinleiding. In dit inleidende document staan de vorderingen en verzoeken. Bij cassatie begint de procedure met de indiening van een uniforme procesinleiding bij de Hoge Raad.

Beslagvrije voet wordt eenvoudiger

De uitvoering van de beslagvrije voet wordt eenvoudiger. De beslagvrije voet is het deel van het inkomen waarop geen beslag gelegd mag worden. Bepaalde roerende zaken, niet-registergoederen, moeten vrij van beslag blijven. De lijst van deze beslagvrije zaken wordt duidelijker en uitgebreider. Ook wordt de informatievoorziening voor mensen met schulden

beter. Verder worden alle deurwaarders aangesloten op een digitaal beslagregister. De Wet modernisering beslagverbod roerende zaken gaat in de loop van 2016 in.

Collectief schade verhalen wordt eenvoudiger

Een groep gedupeerden kan straks makkelijker massaschade verhalen. Via de rechter kunnen representatieve belangenorganisaties, namens een collectief, een schadevergoeding in geld eisen. Komt een schikking niet tot stand? Dan stelt de rechter zelf de collectieve schadeafwikkeling vast.

College van Beroep voor het bedrijfsleven wordt opgeheven

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) en de Centrale Raad van Beroep (CRvB) worden opgeheven. Hiermee gaat het aantal hoogste bestuursrechters omlaag van 3 naar 1. Zaken die nu door het College van Beroep voor het bedrijfsleven worden behandeld, worden straks behandeld door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Zaken die nu door de Centrale Raad van Beroep worden behandeld, worden straks behandeld door de 4 gerechtshoven.

Heffingskortingen

De heffingskortingen zitten voor 2017 in de lift. De maximale algemene heffingskorting gaat omhoog, de eerder aangekondigde verhoging van de maximale arbeidskorting wordt beperkt en de ouderenkorting stijgt.

In het Belastingplan zijn de tarieven bekendgemaakt die naar verwachting in 2017 voor de heffingskortingen gaan gelden. Iedere werknemer die in loondienst werkt, heeft bij één werkgever recht op toepassing van de loonheffingskorting.

Loonheffingskorting is de verzamelnaam voor alle kortingen op de loonbelasting/premie volksverzekeringen. Hieronder vallen de algemene heffingskorting, de arbeidskorting, de ouderenkorting, de alleenstaande ouderenkorting, de jonggehandicaptenkorting, de levensloopverlofkorting en de werkbonus.

Voor 2017 is alleen het bedrag voor de levensloopverlofkorting nog niet bekend. De werkbonus blijft onveranderd ten opzichte van 2016. Voor 2016 en 2017 zijn de bedragen en percentages van de heffingskortingen waarschijnlijk als volgt:

Heffingskortingen	2016	2017
Maximale algemene heffingskorting onder AOW-leeftijd	€ 2.242	€ 2.254
Maximale algemene heffingskorting vanaf AOW-leeftijd	€ 1.145	€ 1.151
Afbouwpercentage algemene heffingskorting	4,82%	4,79%
Minimale algemene heffingskorting onder AOW-leeftijd	€ 0	€ 0
Minimale algemene heffingskorting vanaf AOW-leeftijd	€ 0	€ 0
Maximale arbeidskorting	€ 3.103	€ 3.223
Maximaal afbouwpercentage arbeidskorting	4%	3,60%
Minimale arbeidskorting	€ 0	€ 0
Opbouwpercentage arbeidskorting	27,70%	28,32%
Maximum inkomensafhankelijke combinatiekorting	€ 2.769	€ 2.778
Jonggehandicaptenkorting	€ 719	€ 722
Ouderenkorting (lagere inkomens)	€ 1.187	€ 1.292
Ouderenkorting (hogere inkomens)	€ 70	€ 71
Alleenstaande-ouderenkorting	€ 436	€ 438
Levensloopverlofkorting (per deelnamejaar t/m 2011)	€ 209	nog niet bekend
Maximale werkbonus	€ 1.119	€ 1.119

Beperking van de verlenging van de derde schijf van de loon- en inkomstenbelasting

In 2016 bedraagt de bovengrens van de derde schijf van de loon- en inkomstenbelasting € 66.421. Op grond van de Wet maatregelen woningmarkt 2014 II, het Belastingplan 2016 en de inflatiecorrectie zou deze bovengrens per 2017 worden verhoogd naar € 67.472. Voorgesteld wordt om deze bovengrens, nadat de hiervoor genoemde verhogingen zijn aangebracht en de indexatie heeft plaatsgevonden, met € 400 te verlagen. In dat geval eindigt de derde schijf van de loon- en inkomstenbelasting in 2017 bij een belastbaar inkomen uit werk en woning van € 67.072.

Verhoging van de algemene heffingskorting

In 2016 bedraagt de maximale algemene heffingskorting € 2242. Op grond van het Belastingplan 2014, het Belastingplan 2016 en de inflatiecorrectie zou de maximale algemene heffingskorting per 2017 worden verlaagd naar € 2206. Voorgesteld wordt de maximale algemene heffingskorting, nadat de hiervoor genoemde verlagingen zijn aangebracht en de indexatie heeft plaatsgevonden, 4 met € 48 te verhogen. In dat geval bedraagt de maximale algemene heffingskorting voor 2017 € 2254. In de hierna opgenomen grafiek is het verloop van de algemene heffingskorting in de jaren 2016 en 2017 weergegeven. Voor 2017 wordt zowel het verloop zonder Belastingplan 2017 (2017 was) als met Belastingplan 2017 (2017 wordt) getoond.

Beperking van de verhoging van de maximale arbeidskorting en wijziging van het startpunt van de afbouw van de arbeidskorting

In 2016 bedraagt de maximale arbeidskorting € 3103. Op grond van het Belastingplan 2014, het Belastingplan 2016 en de inflatiecorrectie zou de maximale arbeidskorting per 2017 worden verhoogd naar € 3269. Voorgesteld wordt om de maximale arbeidskorting, nadat de hiervoor genoemde verhogingen zijn aangebracht en de indexatie heeft plaatsgevonden, met € 46 te verlagen. In dat geval bedraagt de maximale arbeidskorting in 2017 € 3223. Naast deze aanpassing van de maximale arbeidskorting, wordt ook het startpunt van de afbouw van de arbeidskorting aangepast. In 2016 ligt het startpunt van de afbouw op € 34.015. Op grond van het Belastingplan 2015, het Belastingplan 2016 en de inflatiecorrectie zou dit startpunt per 2017 worden verlaagd naar € 33.944. Voorgesteld wordt het startpunt van de afbouw van de arbeidskorting, nadat de hiervoor genoemde verlagingen zijn aangebracht en de indexatie heeft plaatsgevonden, verder te verlagen met € 1500. In dat geval komt het startpunt van de afbouw van de arbeidskorting in 2017 op € 32.444 te liggen.

Verhoging ouderenkorting

Op grond van het Belastingplan 2016 wordt de in die wet opgenomen verhoging van de ouderenkorting per 2016 van € 222 per 2017 grotendeels teruggedraaid. Het Belastingplan 2016 bevat namelijk een verlaging van de ouderenkorting per 2017 van € 114. Voorgesteld wordt om de ouderenkorting, nadat de hiervoor genoemde verlaging is aangebracht en de indexatie heeft plaatsgevonden, met € 215 te verhogen. In dat geval wordt de ouderenkorting per 2017 € 1292 (in 2016: € 1187) voor pensioengerechtigden met een verzamelinkomen van niet meer dan € 36.057. Met deze verhoging van de ouderenkorting wordt de koopkracht van pensioengerechtigden structureel verbeterd.

Wijziging pensioen in eigen beheer

Directeuren-grotaandeelhouders (dga's) krijgen vanaf 1 januari 2017 drie jaar om fiscaal voordelig hun pensioen in eigen beheer af te kopen. Kunnen of willen ze dit niet, dan kan dga-pensioen omgezet worden in een oudedagsverplichting.

Het kabinet heeft op Prinsjesdag het langverwachte wetsvoorstel voor de uitfasering van het pensioen in eigen beheer voor dga's gepresenteerd. De plannen om dga's hun pensioenpot fiscaal voordelig te laten afkopen waren al eerder bekend. De belastingkorting voor de afkoop bedraagt in 2017 34,5%, in 2018 25% en in 2019 19,5%. Het kabinet verwacht dat 36% van de dga's zijn pensioen zal afkopen in 2017. Na 1 januari 2017 kan er geen pensioen in eigen beheer meer worden opgebouwd.

Partner moet toestemming geven voor afkoop

Uit het wetsvoorstel blijkt dat de partner van de dga toestemming moet geven voor de afkoop als er een partnerpensioen is. De partner kan bij de afkoop financiële compensatie eisen voor het verlies van pensioenrechten. Geeft de partner geen toestemming, dan wordt het pensioen bevroren. Dit houdt in dat er geen verdere opbouw meer plaatsvindt, maar dat de al opgebouwde rechten blijven staan. De pensioenpot wordt ook bevroren als de dga zelf niet kiest voor afkoop, maar de pensioenpot ook niet omzet in een zogenoemde

oudedagsverplichting.

Introductie oudedagsverplichting

Die oudedagsverplichting is nieuw. Dga's kunnen uiterlijk 31 december 2019 hun pensioenaanspraak fiscaal geruisloos afstempelen tot de balanswaarde en omzetten in een reservering. Die reservering wordt alleen nog opgerent met een wettelijk voorgeschreven percentage. Vanaf de pensioenleeftijd wordt de reserve gelijkmatig over 20 jaar uitgekeerd aan de dga. De dga mag ook al vijf jaar voor de pensioenleeftijd beginnen met uitkeren. De dga mag de oudedagsverplichting ook op elk gewenst moment inzetten om alsnog een lijfrente aan te kopen. Het kabinet verwacht dat zo'n 24% van de dga's zijn pensioen zal omzetten in zo'n oudedagsverplichting.

Auto

De vorig jaar gepresenteerde Autobrief II maakt deel uit van het Belastingplan 2017. De brief beschreef reeds de belangrijkste wijzigingen in autobelastingen voor de periode van 2017 tot 2020 en die lijken niet gewijzigd.

Weliswaar wordt in de Miljoenennota 2017 gewag gemaakt van iets hogere BPM-inkomsten en iets lagere MRB-opbrengsten over het afgelopen jaar, maar deze zullen naar verwachting volgend jaar weer ongedaan gemaakt zijn. Het hangt allemaal af van hoeveel auto's en welke auto's we kopen en dat is reeds veranderd onder invloed van de wijzigingen aan het begin van overgangsjaar 2016.

Bijtelling

In de Miljoenennota wordt nog eens herhaald dat er vanaf 2017 een algemeen bijtellingspercentage van 22 procent geldt bij zakelijk gebruik van personenauto's. De enige uitzondering daarop - 4 procent bijtelling - geldt voor auto's die in het geheel geen schadelijke stoffen uitstoten, dus elektrische wagens en waterstofauto's. In de vandaag gepresenteerde nota wordt niet gerept over het overgangpercentage dat in 2017 voor semi-elektrische auto's zou gelden.

Als bijlage bij de Miljoenennota zit het wetsvoorstel dat een verlaagd belastingtarief adviseert voor de elektriciteit uit laadpalen. Door het tarief over de eerste 10.000 kWh te verlagen kunnen rijders met een elektrische auto 1 à 2 euro besparen per volle accu. Het voordeeltarief zou gelden voor de periode van 2017 tot en met 2020.

Deze samenvatting is met zorg samengesteld en spitst zich zoveel mogelijk toe op de maatregelen die de praktijk van SRA-kantoren kunnen treffen. Toch kan het zijn dat vanwege de snelheid een aantal maatregelen hier niet is opgenomen.